IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Petycji**
(nr 77)
z dnia 5 października 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Petycji (nr 77)

5 października 2021 r.

Komisja do Spraw Petycji, obradująca pod przewodnictwem posła **Sławomira Jana Piechoty (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 89 w sprawie zmiany niektórych przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 95 w sprawie zmiany ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego w zakresie art. 831 § 1 pkt 5;

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 157 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 505 ze zm.) w zakresie obligatoryjnego mianowania funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej, który ukończył służbę przygotowawczą, na stopień służbowy bezpośrednio wyższy od dotychczasowego (BKSP-144-IX-347/21);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.) w zakresie uwzględnienia problemu tzw. wypalenia zawodowego (BKSP-144-IX-349/21);

– rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie warunków zatrudniania lekarzy (BKSP-144-IX-350/21);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2020 r. poz. 275 ze zm.) w zakresie wyłączenia możliwości ustanowienia prokury w okresie likwidacji spółdzielni (BKSP-144-IX-351/21);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 43 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.) (BKSP-144-IX-353/21);

– rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie przekazywania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych informacji o osobach ubezpieczonych do Narodowego Funduszu Zdrowia (BKSP-144-IX-356/21);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 274 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (BKSP-144-IX-357/21);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne

dni (Dz. U. z 2019 r. poz. 466 ze zm.) w zakresie umożliwienia prowadzenia działalności handlowej w przypadku, jeśli obsługę placówek handlowych stanowić będą osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych (BKSP-144-IX-365/21).

W posiedzeniu udział wzięli: **Dariusz Głuszkiewicz** i **Agnieszka Wołoszyn** zastępcy dyrektora Departamentu Prawa Pracy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Adam Miłkowski** zastępca dyrektora Gabinetu Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, **Konrad Miłoszewski** dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Andrzej Vertun** zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego Ministerstwa Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Ewa Wilkoszewska** główny specjalista w Departamencie Lecznictwa Ministerstwa Zdrowia.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Micał** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komunikacji Społecznej, **Ewa Pietrzak** – specjalista ds. listów i skarg w Biurze Komunikacji Społecznej.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Szanowni państwo, witam. Otwieram 77. posiedzenie Komisji do Spraw Petycji. Stwierdzam kworum wymagane regulaminem Sejmu.

W projekcie porządku tego posiedzenia mamy następujące sprawy. W punkcie pierwszym, rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 89 w sprawie zmiany niektórych przepisów ustawy Kodeks postępowania cywilnego. W punkcie drugim, rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 95 w sprawie zmiany w ustawie Kodeks postępowania cywilnego. W punkcie trzecim, rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej. W punkcie czwartym, rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy. W punkcie piątym, rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie warunków zatrudniania lekarzy. W punkcie szóstym, rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze. W punkcie siódmym, rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. W punkcie ósmym, rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie przekazywania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych informacji o osobach ubezpieczonych do Narodowego Funduszu Zdrowia. W punkcie dziewiątym, rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej. W punkcie dziesiątym, rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni. Czy do takiej propozycji porządku posiedzenia są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam jego przyjęcie i przystępujemy do jego realizacji.

Bardzo proszę przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości o przedstawienie odpowiedzi na dezyderat nr 89 w spawie zmiany niektórych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

Zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego Ministerstwa Sprawiedliwości Andrzej Vertun:

Dziękuję, panie przewodniczący. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w imieniu Ministra Sprawiedliwości podtrzymuję odpowiedź przesłaną na ręce pani marszałek Elżbiety Witek w dniu 17 czerwca 2021 r. Krótko nawiązując do istoty odpowiedzi, proszę o to, żeby Komisja raczyła przyjąć tę odpowiedź w zakresie postulatu dotyczącego zmiany przepisów o wymierzaniu grzywny. W ocenie ministra sprawiedliwości, trzeba sobie zdać sprawę po pierwsze z tego, że systematyka Kodeksu postępowania, który w jednym przepisie art. 394 komasuje sprawy, które mogą być zaskarżone zażaleniem, jest systematyką istniejącą od zarania kodeksu i przejętą z wcześniejszych regulacji kodeksowych. Stosowanie kodeksu, jeżeli chodzi o grzywny i o to, że na grzywny wymierzane na podstawie przepisów szczegółowych, rozsianych po kodeksie przysługuje zażalenie, to nie budzi żadnych wątpliwości prawników stosujących procedurę cywilną. Zmiana tej utrwalo-

nej metody regulacji polegająca na tym, że usunie się z art. 394 przepis powiadający, że na grzywnę przysługuje zażalenie i tenże przepis będzie się umieszczać w każdym z przepisów kodeksu, który przewiduje możliwość wymierzenia grzywny, jest po prostu niecelowa i idzie wbrew utrwalonej regule kodyfikacji, jeżeli chodzi o określanie przedmiotu zaskarżenia.

Natomiast jeżeli chodzi o dwa pozostałe postulaty, czyli zastąpienie wyrazów „organu administracji państwowej albo jednostki samorządu terytorialnego" sformułowaniem „organu administracji publicznej", to informuję, że zmiany tego typu są przedmiotem procedowania w obecnym postępowaniu legislacyjnym prowadzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości i te zmiany zostaną dokonane. Również postulat trzeci zostanie uwzględniony przy pracach legislacyjnych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Pan dyrektor Andrzej Vertun, zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego, tak?

Zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego MS Andrzej Vertun:

Tak jest.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję, panie dyrektorze. Petycję referował pan poseł Grzegorz Wojciechowski, bardzo proszę o pana stanowisko.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, odpowiedź jest wyczerpująca, podnosi wszystkie wątki, które zostały przedstawione w dezyderacie. Proponuję przyjąć odpowiedź. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby w tej sprawie zabrać głos? Nie słyszę. Czy wobec rekomendacji byśmy przyjęli odpowiedź Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 89 są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła odpowiedź.

Przechodzimy do kolejnej odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości, tym razem na dezyderat nr 95 w sprawie zmiany ustawy Kodeks postępowania cywilnego. Bardzo proszę o przedstawienie odpowiedzi.

Zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego MS Andrzej Vertun:

Szanowny panie przewodniczący, szanowna Komisjo, w imieniu Ministra Sprawiedliwości również proszę, żeby Komisja raczyła przyjąć odpowiedź udzieloną przez panią minister Katarzynę Frydrych na ręce pani marszałek Sejmu.

Sytuacja, jeżeli chodzi o tę petycję, o ten przepis, który tu jest wymieniony, czyli delegacja ustawowa do wydania aktu podustawowego, wydania rozporządzenia, która w ocenie wnoszącego petycję jest niepełna, jest skutkiem anachronizmu czasowego. Mamy do czynienia z przepisem, który został uchwalony przed wejściem w życie konstytucji.

Trzeba pamiętać, że zmiana tego upoważnienia ustawowego w tym kierunku, aby jakby dopełnić obowiązku konstytucyjnego i dodać do przepisu wytyczną, która zresztą jak sam autor petycji wskazał, w istocie posługiwałaby się również sformułowaniami niedookreślonymi, to znaczy wymagałaby nie dość, że wszczęcia procesu legislacyjnego, to nadto wydania nowego rozporządzenia wobec zmiany upoważnienia ustawowego, które to rozporządzenie pozostawałoby już poza zakresem ministra sprawiedliwości, wydawane jest przez ministra finansów. Notabene tego również dotyczy petycja. W tym zakresie również proszę o przyjęcie odpowiedzi, zgodnie z którą nie ma racji bytu zmiana nazwy organu wydającego rozporządzenie, po tym jak po wydaniu aktu, w którym zawarto upoważnienie do jego wydania uległa zmianie nazwa organu wydającego rozporządzenie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję panu dyrektorowi. Petycję referował pan poseł Grzegorz Wojciechowski. Bardzo proszę o pana stanowisko.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Odpowiedź jest wyczerpująca. Proponuję też przyjąć.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Czy są uwagi do rekomendacji? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła decyzję o przyjęciu odpowiedzi na dezyderat nr 95. Dziękuję.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Bardzo proszę pana posła Grzegorza Wojciechowskiego o przedstawieniem petycji w sprawie zmiany w ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie obligatoryjnego mianowania funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej, który ukończył służbę przygotowawczą, na stopień służbowy bezpośrednio wyższy od dotychczasowego.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, petycja jest bardzo krótka i dotyczy obligatoryjnego awansu funkcjonariusza służby celno-skarbowej, który odbył służbę przygotowawczą. Z reguły dotyczy to osób, które posiadają najniższe stopnie, ponieważ dotyczy to służby przygotowawczej.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, składający petycję w swoim uzasadnieniu wskazuje, że ponieważ osoby będące w trakcie tego szkolenia zasadniczego mogą mieć różne stopnie, również stopnie, które zostały przeniesione z innych służb i niekoniecznie musi to być stopień najniższy. W związku z tym, aby nie wskazywać konkretnego stopnia składający petycję stwierdza, że ma to być stopień bezpośrednio wyższy od stopnia dotychczasowego. Do petycji dołączona jest opinia Biura Analiz Sejmowych, szczegółowo rozpatrująca ten problem. Kwestie, które są najbardziej istotne, to to, że stopień służbowy nie do końca jest powiązany z tymi przeszkoleniami czy też odbytymi kursami, czy innymi jakimiś umiejętnościami, które wpływają na tę służbę? Jest to również stosunek do tej służby, ocena tej osoby przez przełożonych i wiele, wiele innych aspektów, które mogą mieć wpływ.

Jak słusznie, moim zdaniem, zaznacza autor opinii Biura Analiz Sejmowych, w tej sytuacji ocena czy też opinia o danej osobie, która sprawuje tę służbę, stałaby się właściwie bezprzedmiotowa, ponieważ dotychczas to ocena służby plus odpowiednie staże na określonym stopniu służby wskazują na to czy dany pracownik, dany funkcjonariusz będzie awansował, to obligatoryjne takie awansowanie spowodowałoby w tym wypadku zupełną bezprzedmiotowość. Wydaje się, że wskazywane przez składającego petycję argumenty, że służba przygotowawcza, ten podstawowy kurs, który trwa dwa lata, jest to na tyle trudny i ciężki okres, że powinien być wynagrodzony obligatoryjnym awansem. Różne są tutaj modele tej służby, ona może być skrócona z różnych powodów, że ktoś ma określone kwalifikacje, że jakieś inne powody wskazują, że nie musi ona koniecznie trwać dwa lata. Również kwestia egzaminu z języka, jeżeli ktoś ma ten egzamin zdany i ma potwierdzenie, to oczywiście tego egzaminu zdawać nie musi. Czyli powiązanie awansu o jeden stopień służbowy z faktem przejścia tej służby przygotowawczej wydaje się nietrafnym pomysłem i mógłby spowodować pewne problemy w służbie, bo to dotyczy służby, a nie pracowników cywilnych.

Również patrząc na inne służby, nie jest to powiązane, nawet w wojsku również biorąc pod uwagę grupy stopni nie jest to powiązane bezpośrednio z odpowiednim przygotowaniem kursowym czy jakimś innym przygotowaniem ze strony osoby, która miałaby być mianowana. Byłby to również wyłom w stosunku do innych służb. Wydaje mi się, panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, że tej petycji nie powinniśmy w tym wypadku uwzględniać. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Identycznie ocenia tę petycję nasz stały doradca, stwierdza, iż podziela opinię BAS. W ocenie pana Krzysztofa Patera, wprowadzenie automatyzmu w systemie awansów odrywa taką procedurę od oceny bieżącej codziennej działalności danego funkcjonariusza.

Ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Czy wobec rekomendacji by nie uwzględnić żądania zawartego w przedstawionej petycji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła taką decyzję.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Bardzo proszę panią wiceprzewodniczącą Izabelę Katarzynę Mrzygłocką o przedstawienie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy w zakresie uwzględnienia problemu tzw. wypalenia zawodowego.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, petycja została wniesiona przez osobę fizyczną. Celem petycji, jak wskazuje wnioskodawca, są zmiany w Kodeksie pracy uwzględniające i regulujące problem wypalenia zawodowego. Petycja dotyczy zarówno zmiany ustawy jak i rozporządzeń. Jeżeli chodzi o zmianę ustawy, to tutaj Sejm jest władny. Natomiast jeżeli chodzi o wydawanie rozporządzeń, to one są kompetencją Rady Ministrów i na to bym chciała zwrócić uwagę. Petycja generalnie spełnia wymogi formalne określone w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach.

Wydaje się, że problem wypalenia zawodowego jest obecnie bardzo istotny i wnioskodawca proponuje zmiany w zakresie przeprowadzania badań lekarskich, w zakresie szkoleń oraz przedstawia kilka interesujących postulatów, w tym m.in. wprowadzenie obowiązku dbania o dobrostan psychiczny pracowników i obowiązku przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu. Wydaje się, że należy docenić intencje wnioskodawcy, tym bardziej, że od 1 stycznia 2022 r. wypalenie zawodowe będzie uznawane za chorobę i można będzie otrzymywać w związku z wypaleniem zawodowym zwolnienie L4.

Nie jest to prosta inicjatywa legislacyjna, ale moim zdaniem, należałoby jednak absolutnie się zająć tym zagadnieniem i proponuję, żeby skierować dwa dezyderaty, jeden do ministra zdrowia, a drugi do ministra pracy, rodziny i polityki społecznej.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję.

Głos z sali:

Do ministra rodziny i polityki społecznej.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Ta praca, gdzieś nam ciągle ucieka i gdzieś ciągle jest przesuwana, w związku z tym…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Tak? Praca wróciła do ministerstwa pracy?

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Tak, i dlatego…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

To mnie też uspokaja, bo już się też pogubiłem, gdzie się ta praca zawieruszyła i że jakoś tak była… Ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Proszę bardzo, pan.

Zastępca dyrektora Departamentu Prawa Pracy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Dariusz Głuszkiewicz:

Dziękuję, panie przewodniczący. Nazywam się Dariusz Głuszkiewicz, jestem zastępcą dyrektora Departamentu Prawa Pracy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Oczywiście wypalenie zawodowe jest zjawiskiem znanym, jest zjawiskiem występującym w środowisku pracy, ma wpływ na jakość pracy. Generalnie można je zaliczyć do czynników psychofizycznych, przepraszam, psychospołecznych.

Przepisy prawa pracy zauważają oczywiście takie zjawisko i adresują je, aczkolwiek niekoniecznie w sposób bezpośredni. Mianowicie, jeżeli spojrzymy w przepisy ustawy Kodeks pracy zauważymy tam szereg przepisów, które w jakiś sposób nawiązują do tego zagadnienia. Mogę przywołać chociażby art. 11^{1}, zgodnie z którym pracodawca ma szanować godność i inne dobra osobiste pracownika, do takich dóbr zaliczamy chociażby zdrowie. Są przepisy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, tak jak chociażby art. 207, zgodnie z którym pracodawca odpowiada za stan BHP w zakładzie pracy, ma chro-

nić zdrowie i życie pracowników poprzez chociażby właściwą organizację pracy. Jest też art. 226 Kodeksu pracy, zgodnie z którym pracodawca ocenia ryzyko zawodowe związane z pracą i stosuje w związku z tym odpowiednie środki profilaktyczne. Ocena ryzyka oczywiście jest bardzo ważna, ponieważ ona polega na tym, że najpierw pracodawca identyfikuje zagrożenia, jakie występują w środowisku pracy, następnie przyporządkowuje im odpowiednie ryzyka, a na koniec wyciąga odpowiednie wnioski, które mogą zaradzić niekorzystnym zjawiskom występującym w środowisku pracy. Oczywiście Kodeks pracy określa tylko minimalne wymagania.

Ponadto z drugiej strony warto zauważyć, że należy stosować nie tylko środki prawne, ale i środki pozaprawne. Administracja rządowa uruchomiła tego typu środki, które dotyczą wypalenia zawodowego. O jakich środkach mówię? Chociażby o edukacyjnych, o środkach promocyjnych, badaniach naukowych, tego typu zadania realizowane są przez Centralny Instytut Ochrony Pracy. Instytut realizuje wszelkiego rodzaju tego typu działania, więc poprzez szereg publikacji czy badań naukowych. Jeżeli sprawdzimy w internecie, widać, że jest szereg publikacji naukowych sygnowanych przez CIOP, które dotyczą zjawiska wypalenia zawodowego. Również obecnie w ramach prowadzonego przez Centralny Instytut Ochrony Pracy pod nadzorem ministerstwa programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy", też tego typu zadanie jest realizowane. Oczywiście to są cząstkowe zadania, ale te cząstkowe zadania prowadzą do całkowitego zbadania tego zjawiska.

Działania, o których przed chwilą powiedziałem, wpływają oczywiście na środowisko pracy, na kulturę pracy, bezpieczeństwo pracy, atmosferę pracy. Oczywiście oprócz tych zjawisk ważny jest także tzw. dialog wewnątrzzakładowy, więc to tak naprawdę pracownicy z pracodawcą albo pracodawca z pracownikami powinien rozmawiać o bieżących problemach występujących w zakładzie pracy. Oczywiście zależy to od stopnia świadomości pracownika i pracodawcy, od stopnia ich doświadczenia zawodowego itd. Pracownik również, bo ja cały czas omawiam to zagadnienie z punktu widzenia pracodawcy, ale także pracownik jest zobowiązany do tego, aby dbać o swoje zdrowie, umiejętnie oddzielać życie zawodowe od życia prywatnego, utrzymywać dobre relacje w pracy.

Podsumowując, już w tej chwili istnieją ramy prawne, które pozwalają zaadresować zjawisko wypalenia zawodowego. Są uruchomione środki pozaprawne, ale tak naprawdę wszystko zależy od tego, jak one są realizowane czy wykonywane w danym miejscu pracy, w zakładzie pracy. W niektórych zakładach pracy jest to realizowane, w niektórych nie. O tym w jakim stopniu, jak to wygląda, można co roku się dowiedzieć z raportów Państwowej Inspekcji Pracy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Pan przewodniczący Jacek Świat, proszę.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Szanowni państwo, wydaje się, że problem wypalenia zawodowego, jak zresztą pan zasugerował, jest to kwestia w dużym stopniu praktyki w pracy, jest to kwestia nadmiernego obciążenia pracą pracowników, zbyt wysokich norm. Jest to też kwestia powszechnego, często w korporacjach mobbingu czy działań na pograniczu mobbingu. Wydaje mi się, że problemem tutaj jest działanie, skuteczność działania np. związków zawodowych, które powinny mieć możliwości wyegzekwowania po prostu na pracodawcach przestrzegania Kodeksu pracy. To także jest kwestia skuteczności ustawodawstwa i praktyki działań antymobbingowych, bo to wiem, że jest w korporacjach spory problem.

Jest też kłopot inny, mianowicie problem przeogromnego postępu technologicznego, ciągłych zmian technologicznych, które są dla wielu ludzi ciężkie do ogarnięcia. Widziałem na własne oczy, jakie to rodzi problemy u ludzi np. już starszych, którzy często nie nadążają za tymi zmianami. Na to już wpływu żadnego nie mamy, na postęp. Mówię o tym, żeby wskazać na wielostronność problemu, że nie da się go rozwiązać jakimś jednym, prostym przepisem, pociągnięciem.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Chciałbym się także dołączyć do tej dyskusji, bo myślę, że to jest nowe zjawisko. Jeszcze do niedawna tego typu kwestie nie były rozważane, nie były dyskutowane, nie szukano jakiś rozwiązań. Myślę, że coraz bardziej widzimy, a zwłaszcza znowu ujawnił to ostatni czas, czas epidemii, jak ważna jest sfera psychiczna dla funkcjonowania na rynku pracy – tak mówiąc trywialnie na rynku pracy. Od dawna widziałem jakim problemem jest wypalenie zawodowe u pracowników socjalnych i to nawet nie dlatego, że w pracy były złe relacje między pracodawcą a tym pracownikiem, tylko rodzaj pracy z jaką ci ludzie się borykają. W pewnym momencie dochodzą do takiego progu zmęczenia tym zmaganiem się z problemami podopiecznych i szukaniem wciąż nowych, bardzo indywidualnych, bardzo takich nieschematycznych rozwiązań. Myślę, że podobny problem mają nauczyciele, wielu z nich odchodzi z zawodu z powodu tego zmęczenia. Zmęczenia różnymi czynnikami, których pewnie nie sposób też sprowadzić do jakiejś jednej przyczyny.

Dlatego myślę, że jest to problem, nad którym trzeba się bardzo mocno zastanawiać i szukać jak najlepszych rozwiązań. Myślę, że coraz więcej w ostatnim czasie jest zwolnień właśnie lekarskich udzielanych przez psychiatrów. Można powiedzieć, że to jest szeroko też rozumiany problem takiego wypalenia zawodowego, zmęczenia lekarzy. Widzimy też, jak ci lekarze po tych długich dyżurach są po prostu wyczerpani. Ciągle mają te swoje kompetencje. Myślę, że nawet pracodawca nie musi jakoś tu się zachowywać w sposób niewłaściwy, żeby oni doświadczali tego zmęczenia w pracy. Jest wiele takich dziedzin, a to się potem przekłada też na bardzo daleko idące skutki wobec osób, którym ci ludzie mają służyć, nie wiem, wobec uczniów, wobec pacjentów, wobec tych ludzi nieporadnych w tej sferze socjalnej. Tym bardziej – nie wiedziałem o tym, ale na to zwróciła mi uwagę pani przewodnicząca Mrzygłocka – że wypalenie zawodowe staje się podstawą do udzielania zwolnień lekarskich. To znaczy, że to jest zjawisko, które jest coraz precyzyjniej definiowane, ale pewnie jeszcze wiele pracy przed nami by do tych zmieniających się warunków na rynku pracy, do tych coraz nowszych rozwiązań. Znowu ta praca w lockdownach, jednym nawet pasowało, że pracują zdalnie z domu, zwłaszcza jeżeli w tym domu są sami, nie muszą dojeżdżać do pracy i mają te warunki zapewnione. Z drugiej strony ludzie, którzy mają małe dzieci, z tymi małymi dziećmi musieli godzić tę pracę i często pracę obciążoną dużym stresem, z wymogami, z koniecznością, nie koniecznością, ale z tymi potrzebami dzieci, które były wokół niezwykle trudne. Słyszę o wielu ludziach, którzy gdzieś doszli też do skraju swojego wyczerpania psychicznego. Dlatego byłbym bardzo ciekaw, gdyby te dezyderaty zostały skierowane, żeby dokonać takiej spokojnej, niespiesznej analizy i żebyśmy wspólnie szukali jak najlepszych rozwiązań na przyszłość.

Pan poseł Marek Hok, bardzo proszę.

Poseł Marek Hok (KO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, rzeczywiście to jest problem, który dotyczy chyba wszystkich grup zawodowych, młodszych, starszych i uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych i właściwie każdego wieku. Uważam, że ten problem należy traktować nawet nie tyle medycznie co psychologicznie. Dlatego też coraz większe powinno być zapotrzebowanie na pracę psychologów, psychologów już w szkołach podstawowych, o których mówimy tak często, ale ich nie mamy. Wsparcie lekarza rodzinnego – jestem lekarzem, w związku z tym mówię trochę w imieniu tego środowiska – tutaj lekarz nie zawsze pomoże, tu nie ma leków, tu nie ma terapii farmakologicznej, tu jest potrzebne wsparcie psychologiczne. Tak długo mówimy też o zawodzie psychologa i o samorządzie zawodów psychologów, których nie mamy w tej chwili. Psychologów w ogóle mamy bardzo mało. Ten temat, ten trudny dylemat będziemy chyba mieli coraz bardziej na porządku dziennym i to w każdej grupie zawodowej, w każdej grupie wiekowej. Dlatego prosiłbym też o analizę ze strony Ministerstwa Zdrowia, bo chyba tutaj też powinno zająć jakieś stanowisko. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Proszę panią przewodniczącą Mrzygłocką o pani rekomendację.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Ta dyskusja absolutnie potwierdza mój wstępny wniosek, że jest konieczne zajęcie się tą kwestią. Oczywiście sprawa wypalenia zawodowego nie jest prosta i jednoznaczna. Na pewno nie szybko będzie można cały problem rozwiązać, ale nie wolno chować głowy w piasek i udawać, że tego problemu nie ma, bo ten problem jest i będzie narastał. W związku z tym podtrzymuję swoje stanowisko i proszę o dezyderat do tych dwóch ministerstw.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Zatem jest rekomendacja byśmy wystąpili z dezyderatami do ministra pracy, czyli ministra rodziny i polityki społecznej – tak prawidłowo dzisiaj brzmi nazwa ministerstwa – i ministra zdrowia. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, że Komisja podjęła taką decyzję. Dziękuję.

Przechodzimy do kolejnego punktu, rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie warunków zatrudniania lekarzy. Bardzo proszę, panią wiceprzewodniczącą Urszulę Augustyn o przedstawienie petycji.

Poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, autor petycji przytacza bardzo szerokie uzasadnienie do propozycji swoich zmian. Odnosi się ono przede wszystkim do warunków zatrudniania lekarzy, a chyba jeszcze bardziej precyzyjnie zlecanych przez nich badań diagnostycznych, których w naszym kraju niestety nie ma zbyt wiele. Chciałabym zacytować fragment z uzasadnienia. „Proszę o wprowadzenie nowych zapisów ustawy zakazujących praktyk, które działają na niekorzyść pacjenta. Ponadto proszę o wszczęcie kontroli NFZ we wszystkich placówkach POZ i jakie są umowy podpisane z lekarzami POZ-etów."

Najpierw od strony technicznej, formalnej, otóż faktycznie jesteśmy Komisją, która ma możliwość podjęcia inicjatywy legislacyjnej, więc moglibyśmy zmieniać te zapisy, gdyby one były zapisane czy też zaproponowane przez autora petycji bardziej precyzyjnie. Sama petycja jest ogromnie obszerna, odczytujemy intencje autora petycji, natomiast trudno byłoby zmienić jakąś ustawę, ponieważ generalnie potrzebne są tutaj zmiany systemowe.

Natomiast druga kwestia zawarta w żądaniu petycji odnosi się do kontroli NFZ-etu we wszystkich placówkach POZ-etu, żeby sprawdzić w jaki sposób z lekarzami POZ-etu podpisywane są umowy, co jest w tych umowach, w kontraktach itd. Tu już kompletnie nie mamy takich możliwości. Sejm może co prawda zlecić kontrolę NIK-owi, ale raz jeszcze chciałabym podkreślić, że to nie jest absolutnie nasza kompetencja.

Z uzasadnienia autora petycji chciałabym zwrócić uwagę na jeden fragment, otóż wynika z tego uzasadnienia, że autor petycji chciałby doprowadzić do takiego stanu, żeby badania diagnostyczne były częściej zlecane, finansowane przez NFZ a nie lekarzy, czyli nie przez POZ-ety, żeby były podstawowym źródłem informacji o pacjencie, ponieważ w Polsce nie jest to praktyka powszechna. Autor petycji porównuje poziom wykonywania badań diagnostycznych w Polsce i w innych krajach, jak sugeruje, w Polsce ten poziom wykonania jest trzy- nawet czterokrotnie niższy niż w krajach zachodnich, a nawet w Europie Południowej.

Jednocześnie autor petycji powołuje się na kontrolę NIK-u, która dotyczyła tego zagadnienia. Moment, znajdę ten fragment i już państwu zacytuję. Otóż „W ocenie NIK, sposób organizacji finansowania czynności diagnostyki laboratoryjnej nie zapewnia jej pełnego wykorzystania w procesie profilaktyki i leczenia. Przyjęte w Polsce rozwiązania systemowe nie gwarantują pożądanej jakości wykonywanych badań oraz dostępu do tych świadczeń, co w konsekwencji może stwarzać ryzyko opóźnień w wykrywaniu chorób i powodować wyższe koszty ich leczenia." Tyle cytatu. NIK zwraca uwagę także na to, że system finansowania pozwala na rozliczanie wykonanego świadczenia bez wymogu uwzględnienia informacji diagnostycznej przy podejmowaniu decyzji medycznej oraz stwarza ryzyko ograniczania zlecania badań przez lekarzy w celu minimalizowania kosztów. W efekcie kontroli NIK-owskiej, NIK zalecił Ministrowi Zdrowia podjęcie konkretnych działań, w tym uwzględnienie w ramach zmian systemowych roli specy-

fiki medycznych laboratoriów diagnostycznych m.in. poprzez stworzenie odpowiednich mechanizmów finansowania wraz ze zwiększeniem nakładów na diagnostykę laboratoryjną w celu poprawy efektywności i skuteczności systemu ochrony zdrowia. NIK także zwrócił się do Ministra Zdrowia o przygotowanie rozwiązań systemowych, które dotyczyłyby diagnostyki i finansowanie tej diagnostyki laboratoryjnej.

Próbując wyjść naprzeciw bardzo słusznym wnioskom i żądaniom autora tej petycji, trudno nam jako Komisji podjąć jakiekolwiek działania. Wnioskodawcy naprawdę zależy na tym, żeby dostęp do badań diagnostycznych był większy, żeby lekarze mogli je zlecać i korzystać z nich. Natomiast jakby z samej propozycji zawartej w tej petycji nie wynika sposób działania. Na dodatek jeszcze autor petycji sugeruje, że powinniśmy zmienić ustawę o podstawowej opiece zdrowotnej, ale ona w ogóle nie reguluje tego obszaru. W związku z tym, jak gdyby rozumiejąc intencje autora petycji, nie mamy posługując się petycją żadnej możliwości takiej zmiany prawa, która satysfakcjonowałaby czy też odpowiadałaby na oczekiwania autora petycji. Są tutaj absolutnie potrzebne rozwiązania systemowe, gdyby minister zdrowia zechciał objaśnić, w jaki sposób odniósł się czy też zrealizował zalecenia NIK-u, to pewnie autor petycji byłby bardziej usatysfakcjonowany, ale bez dużych, poważnych decyzji całego rządu i systemowych rozwiązań w systemie ochrony zdrowia, niestety nic tutaj zrobić się więcej nie da.

W związku z tym, z ogromną przykrością, ale muszę powiedzieć, że na podstawie tej petycji nie jesteśmy w stanie podjąć żadnych działań, a więc sugeruję szanownej Komisji nieuwzględnienie żądania zawartego w tej petycji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Myślę, że to jest bardzo taki konkretny przykład, jak tryb petycyjny jest nie do zastosowania, bo postulaty mają charakter systemowy, dotyczą ogromnego, niezwykle wrażliwego społecznie obszaru, niezwykle skomplikowanego. Dlatego uważam, że ten nasz tryb petycyjny, który jest trybem uzupełniającym, pomocniczym, to nie jest droga do szukania rozwiązań tego typu problemów. Dlatego też podzielam rekomendację pani przewodniczącej, że to nie w tym trybie. Najlepiej jakby to był projekt rządowy albo projekt grupy posłów, ale na pewno to musi być projekt zdecydowanie szerszego grona i w oparciu o bardzo szczegółowe analizy. W tej sprawie dyskusje i spory trwają nieustająco, co tym bardziej pokazuje, jak to jest skomplikowana dziedzina.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Czy wobec rekomendacji by nie uwzględnić żądania będącego przedmiotem przedstawionej petycji są uwagi? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż Komisja podjęła taką decyzję. Dziękuję.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Proszę pana posła Grzegorza Wojciechowskiego o przedstawienie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze w zakresie wyłączenia możliwości ustanowienia prokury w okresie likwidacji spółdzielni.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, petycja jest bardzo krótka, w zasadzie pan przewodniczący przedstawił tę część główną. Są jeszcze dwa zdania uzasadnienia: „Celem jest zrównanie sytuacji prawnej spółdzielni i spółek handlowych w okresie likwidacji. Nie ma racjonalnych powodów, aby spółdzielnia mogła ustanawiać prokurę w okresie likwidacji, natomiast spółka handlowa już nie".

Do petycji dołączona jest opinia Biuro Analiz Sejmowych, w której autor szczegółowo rozważa kwestie podniesione w petycji. Aczkolwiek sama opinia jest krótka i zwięzła, to podnosi wszystkie elementy tutaj istotne. Otóż pierwsza rzecz, na którą należałoby zwrócić uwagę, czy samo założenie, że spółdzielnia i spółka prawa handlowego to jest to samo, czy też są to byty bardzo do siebie zbliżone. Analizując zarówno przepisy dotyczące tworzenia czy funkcjonowania spółek i spółdzielni, jak też same regulacje dotyczące obydwu rodzajów prowadzenia działalności muszą prowadzić do wniosku, że są to różne byty gospodarcze, mające różne podstawy prawne, podstawy funkcjonowania spółki, to jest Kodeks spółek handlowych, tu jest prawo spółdzielcze, ale też jest wiele innych różnych kwestii. Różna jest własność, czy też wpływ własności na decyzje tejże spółdzielni, w różny sposób ustanawiania zarządu, głosowania, rad nadzorczych.

Czyli jednoznacznie należy stwierdzić, że to nie są takie same podmioty, w związku z czym patrzenie tutaj na to, że jedne i drugie prowadzą działalność gospodarczą, jedne i drugie mogą czy skupiają iluś tam akcjonariuszy, czy członków, nie może prowadzić do takich wniosków, że spółdzielnia i spółka prawa handlowego są podobne, czy też bardzo podobne podmioty gospodarcze.

W swojej opinii Biuro Analiz Sejmowych wskazuje, że kwestia prokury, a więc specjalnego pełnomocnictwa dającego de facto możliwość reprezentowania spółki czy spółdzielni również przed sądami, nie do końca jest trafne w wypadku likwidacji spółdzielni, zresztą nie tylko spółdzielni, ale również spółek. Celem likwidacji jest wykreślenie z rejestru handlowego. Mogą być podejmowane jakieś działania, ale muszą to być działania gospodarcze i muszą to być działania na krótszą metę, które mają za zadanie zamknięcie spraw spółdzielni czy też spółki tak, aby można było wykreślić z rejestru sądowego. Oczywiście spółdzielnia ma prawo ustalić pełnomocnictwo, jednak to pełnomocnictwo w okresie likwidacji musi dotyczyć działań związanych z likwidacją, a więc musi mieć cel, że spółdzielnia po okresie likwidacji będzie wykreślona z rejestru sądowego. Sam pogląd, że może ustanowić prokurę jest nie do końca trafny, ponieważ to pełnomocnictwo jest mocno ograniczone.

Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, które są wskazane w opinii Biura Analiz Sejmowych, jak również, które dodatkowo przedstawiłem, należy dojść do wniosku, że postulat dotyczący zrównania spółki prawa handlowego ze spółdzielnią jest nietrafny, gdyż to są zupełnie inaczej działające podmioty gospodarcze, inny jest cel prowadzenia działalności. Spółdzielnia ma również chociażby kwestie związane z celem społecznym prowadzenia działalności, a tego np. przy spółkach prawa handlowego nie ma w ogóle wskazanego nawet w przepisach.

W związku z powyższym, panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo proponuję nie przyjmować żądania będącego przedmiotem petycji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Czy wobec rekomendacji by nie uwzględnić żądania będącego przedmiotem przedstawionej petycji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła taką decyzję. Dziękuję.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Ponownie proszę pana posła Grzegorza Wojciechowskiego o przedstawienie petycji w tym przypadku w sprawie zmiany art. 43 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, petycja dotyczy, jak pan przewodniczący powiedział, art. 43 Kodeksu cywilnego, który stwierdza, że przepisy o ochronie dóbr osobistych osób fizycznych stosuje się odpowiednio do osób prawnych. Do petycji dołączona jest opinia Biura Analiz Sejmowych, która szczegółowo rozpatruje wszystkie kwestie zawarte w samej petycji. Petycja jest dosyć obszernie uzasadniona.

Składający petycję wskazuje, że dobra chronione, które dotyczą osoby prawnej, powinny być określone, bo nieco inny jest katalog dóbr dotyczący osoby fizycznej, a inny jest katalog dóbr określony dla osoby prawnej. Składający petycję nie określa, że ma być to katalog zamknięty, miałby być to również katalog otwarty, podobnie jak ma to miejsce w wypadku osób fizycznych. Uzasadniając swoją petycję autor wskazuje, że stosowanie tego przepisu nastręcza sporo problemów, gdyż brak wskazanych dóbr, prawnie chronionych może powodować i powoduje nierzadko problemy ze stosowaniem tego przepisu.

Również Biuro Analiz Sejmowych analizuje ten problem i nieco inaczej dostrzega pewną niedoskonałość tych przepisów.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, pewne uszczegółowienie przepisów prawa przy tak rozległej materii, jaką jest ochrona dóbr czy to osoby fizycznej, która jest bardziej szczegółowo opisana, natomiast w tym art. 43 w przypadku osoby prawnej jest wskazane, że „stosuje się odpowiednio”, wydaje mi się, że jest poprawna. Również na taką poprawność wskazuje autor opinii Biura Analiz Sejmowych.

Postaram się pokrótce to uzasadnić. Otóż nie można tych dóbr określić w katalogu zamkniętym, gdyż z jednej strony trudno jest określić wszystkie dobra, które mogą być naruszane, w miarę upływu czasu pojawiają się jakieś inne dobra, a inne mogą zniknąć. W związku z czym te przepisy wymagałyby bardzo aktywnej aktualizacji. Z drugiej strony mogłyby być też – o czym nie pisze ekspert Biura Analiz Sejmowych – przyczyną do pewnego wyszukiwania luk w tych przepisach. Przepis, który w ten sposób działa, być może on nie jest precyzyjny, ale z drugiej strony unika się tutaj pewnych luk prawnych i łatwo ten przepis dostosować do aktualnych warunków. Jeżeli występują jakieś problemy, one są bardziej fundamentalne, bym powiedział, związane z pewną taką tendencją, którą obserwuję, do bardzo wąskiego stosowania prawa, która się objawia m. in. tym, że zwłaszcza w orzeczeniach sądowych coraz rzadziej sięga się do samego przepisu, a częściej sięga się do utrwalonej linii orzeczniczej. Natomiast sam przecież ustawodawca ustanawiając ten przepis chciał, aby go stosować w formie pierwotnej, a nie w formie utrwalonej linii orzeczniczej.

W związku z tym, co jest zawarte, panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w opinii Biura Analiz Sejmowych oraz w związku z tym, co dodatkowo tutaj powiedziałem, myślę, że nie ma powodów, aby zmieniać te przepisy. One by wymagały, jeżeli by w tym kierunku pójść, bardzo gruntownego, bardzo głębokiego i szczegółowego wskazania tych chronionych dóbr. Zresztą w przepisach Kodeksu cywilnego w wielu miejscach, w wielu przepisach spotykamy się z takim dość ogólnym wydawałoby się wskazaniem. Zresztą na Komisji wielokrotnie omawialiśmy, sam byłem kilkakrotnie też referentem petycji, chociażby art. 144 Kodeksu cywilnego, z tego co mi się przypomina, gdzie również całą wartością tego artykułu jest to, że jest w ten sposób sformułowany, że pozwala wszelkie kwestie związane z tym dobrem, które ma chronić, chroni. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? W moim przekonaniu zawsze jest to napięcie między dążeniem do uszczegółowienia przepisu, a opieraniem się o normy generalne. Z jednej strony niekiedy potrzeba tego uszczegółowienia, ale to jest zawsze ryzyko, że ileś sytuacji zostanie pominiętych i skutek dopiero wyjdzie w trakcie funkcjonowania tego przepisu, jego stosowania. Tym bardziej, jeżeli jest bogate orzecznictwo i Kodeks cywilny, który generalnie opiera się właśnie na tych zasadach, to też byłbym bardzo ostrożny, a na pewno nie rekomendowałbym byśmy robili w trybie petycyjnym, który ma charakter uzupełniający, to co najwyżej Komisja Kodyfikacyjna czy inna tego typu inicjatywa, która mogłaby analizować skutki. Także też podzielam przekonanie pana posła, iż nie powinniśmy uwzględniać żądania zawartego w tej petycji.

Czy wobec takiej rekomendacji ktoś ma uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła taką decyzję. Dziękuję.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Proszę pana posła Adama Ołdakowskiego o przedstawienie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie przekazywania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych informacji o osobach ubezpieczonych do Narodowego Funduszu Zdrowia.

Poseł Adam Ołdakowski (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Przedmiotem petycji przedłożonej przez osobę fizyczną, jest żądanie zmiany ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz żądanie wszczęcia kontroli przez Narodowy Fundusz Zdrowia we wszystkich placówkach POZ, ponieważ dochodzi do patologii związanej z tym, że lekarz badający pacjenta nie kieruje na badania mimo podpisania oświadczenia o prawie do świadczeń. Petycja spełnia wymogi formalne i mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu.

Postulaty zawarte w petycji dotyczące zmiany ustawy o świadczeniach pieniężnych i ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa nie wydają się słuszne. Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa określa m.in. zasady i warunki otrzymywania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, są to: zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne, zasiłek wyrównawczy, zasiłek macierzyński oraz zasiłek

opiekuńczy. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych określa zasady podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz określa dokumenty służące do potwierdzania i weryfikacji prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. W sprawach zgłoszonych w petycji istotna jest regulacja art. 67 ust. 6, która daje prawo do świadczeń opieki zdrowotnej osobie wraz z członkami rodziny, pomimo wygaśnięcia obowiązku ubezpieczenia w okresie pobierania przez tę osobę zasiłku przyznanego na podstawie przepisu o ubezpieczeniu chorobowym lub wypadkowym, którego nie zalicza się do podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Z kolei art. 49 i następne ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych określają, jakie dokumenty mogą służyć do potwierdzania i weryfikacji prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. Na podstawie art. 49 ust. 1 podstawowym dokumentem potwierdzającym prawo ubezpieczonego do świadczeń opieki zdrowotnej oraz umożliwiającym potwierdzanie wykonania świadczeń opieki zdrowotnej jest karta ubezpieczenia zdrowotnego, będąca kartą typu elektronicznego. Przepis ten nie został zrealizowany w praktyce w skali ogólnopolskiej, wraz z rozwojem platform informatycznych wprowadzono różne sposoby potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w tym wymieniony w petycji system eWUŚ, który umożliwia natychmiastowe potwierdzenie prawa pacjenta do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Informacje zgromadzone w systemie są aktualizowane codziennie wg danych otrzymywanych m.in. z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Obecne przepisy ustawy wprowadziły kilka możliwości elektronicznego potwierdzania prawa do świadczeń. Zgodnie z art. 50 świadczeniodawca udzielający świadczeń opieki zdrowotnej za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności może potwierdzić tożsamość świadczeniobiorcy, na podstawie danych przekazanych przez tego świadczeniobiorcę za pośrednictwem tych systemów. W razie niepotwierdzenia prawa świadczeniobiorcy do świadczeń opieki zdrowotnej w sposób określony w ust. 1 lub 3, świadczeniobiorca może złożyć oświadczenie o przysługującym mu prawie do świadczeń opieki zdrowotnej także za pośrednictwem tych systemów.

Ustawa dopuszcza także inne formy potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, art. 50 ust. 6. w przypadku niepotwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej w sposób określony w ust. 1 lub 3 świadczeniobiorca po okazaniu dokumentu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, może przedstawić inny dokument potwierdzający prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, a jeżeli takiego dokumentu nie posiada, złożyć pisemne oświadczenie o przysługującym mu prawie do świadczeń opieki zdrowotnej. Elektroniczna Weryfikacja Uprawnień Świadczeniobiorców (eWUŚ) jest zatem tylko jednym ze sposobów weryfikacji prawa do świadczeń.

Przedstawiony w petycji postulat dotyczący zmian ustawy wydaje się nieuzasadniony, gdyż na poziomie ustawowym nie występują bariery w dokonywaniu przepływu informacji między Narodowym Funduszem Zdrowia a ZUS-em i KRUS-em w zakresie określonym w petycji. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych różnicuje sposoby potwierdzania uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej i takie rozwiązanie należy uznać za funkcjonalne. Ograniczanie tylko do elektronicznych form potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej ograniczyłoby prawa świadczeniobiorców w tym zakresie.

W zakresie drugiego postulatu, czyli przeprowadzenia kontroli w placówkach POZ, należałoby, jak proponuje Biuro Analiz Sejmowych, przekazać Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia do kontroli. Przedstawiony postulat o zmianie ustawy wydaje się jednak nieuzasadniony. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Również nasz stały doradca pan Krzysztof Pater stwierdza, iż przepływ informacji pomiędzy ZUS i NFZ w zakresie prawa do ubezpieczenia zdrowotnego jest w systemie prawnym zdefiniowany prawidłowo. Ewentualne problemy jakie mogą się pojawić mają charakter indywidualny i powinny być załatwiane na poziomie operacyjnym.

Najczęściej ich przyczyną jest błąd człowieka przy wprowadzaniu danych. Dlatego także pan Krzysztof Pater uważa, iż nie powinniśmy uwzględnić żądania zawartego w petycji.

Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła decyzję o nieuwzględnieniu żądania będącego przedmiotem przedstawionej petycji.

Przechodzimy do ostatniego punktu tego posiedzenia, bardzo proszę panią…

Poseł Anna Pieczarka (PiS):

Przedostatniego punktu.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Przedostatniego, słusznie, za wcześnie skreśliłem. Widzicie państwo, to pora chyba jednak taka. Oczywiście przechodzimy do przedostatniego punktu. Ponownie proszę pana posła Adama Ołdakowskiego o przedstawienie petycji tym razem w sprawie zmiany art. 274 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

Poseł Adam Ołdakowski (PiS):

Dziękuję. Panie przewodniczący, w tej petycji wniosek dotyczy nowelizacji art. 274 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej. Wnioskodawca proponuje zmianę powyższego artykułu formułującego upoważnienie do wydania rozporządzenia dla ministra właściwego do spraw finansów przez dodanie po wyrazach „oraz ich wykonywania" wyrazów „a także wzory orzeczeń, postanowień i innych dokumentów sporządzanych w postępowaniu wyjaśniającym i dyscyplinarnym".

Zdaniem autora petycji, ma ona na celu poprawę jakości postępowania dyscyplinarnego w Służbie Celno-Skarbowej oraz zagwarantowanie jednolitości postępowania we wszystkich jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej. W ocenie wnioskodawcy, w każdej jednostce organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej, w szczególności w izbach administracji skarbowej oraz urzędach celno-skarbowych funkcjonują odrębne wzory i formularze wykorzystywane w tych postępowaniach, pomimo, iż obejmują one zbliżone bądź identyczne przewinienia dyscyplinarne. W konsekwencji dochodzi do powielania przez organy dyscyplinarne błędów proceduralnych i konieczności ich eliminowania przez organy odwoławcze bądź sąd administracyjny. Wnioskodawca powołał się w tym kontekście na rozwiązania dotyczące Służby Więziennej oraz Straży Granicznej. Petycja spełnia wymogi formalne, a także mieści się w kompetencji rozpatrywania przez Sejm.

Zgodnie z art. 274 ustawy o KAS minister właściwy do spraw finansów publicznych określi w drodze rozporządzenia szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania wyjaśniającego, dyscyplinarnego, postępowania odwoławczego, orzekania kar dyscyplinarnych oraz wykonywania, mając na względzie potrzebę zapewnienia rzetelności i sprawności prowadzonego postępowania. W ocenie wnioskodawcy celowe jest rozszerzenie powyższego upoważnienia o podstawę prawną do określenia w rozporządzeniu wzorów dokumentów, w tym orzeczeń i postanowień sporządzanych w postępowaniu wyjaśniającym i dyscyplinarnym.

Wnioskodawca powołuje się na fakt powielania przez organy dyscyplinarne błędów proceduralnych i konieczności ich eliminowania przez organy odwoławcze bądź sąd administracyjny. Zauważenia wymaga, że w petycji nie przedstawiono danych statystycznych wskazujących na ilość przypadków, w których właściwy dyrektor izby administracji skarbowej lub szef Krajowej Administracji Skarbowej, jako organ odwoławczy, uwzględnił odwołanie od orzeczenia dyscyplinarnego z uwagi na błędy proceduralne a nie merytoryczne.

Autor petycji powołuje się na treść delegacji ustawowych dotyczących wzorów orzeczeń i innych pism w postępowaniu dyscyplinarnym prowadzonym wobec funkcjonariuszy Straży Granicznej ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej oraz Służby Więziennej ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej. W odniesieniu do art. 138e ustawy o Straży Granicznej zauważenia wymaga, że przepis ten został dodany na mocy art. 2 pkt 50 ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw.

Celem wspomnianej nowelizacji było m.in. zapewnienie spójnych rozwiązań prawnych dla służb podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz ujednolicenie rozwiązań w tych formacjach (Straż Graniczna, Policja, Służba Ochrony Państwa). Należy dostrzec, że ujednolicone zostały regulacje dotyczące służb mundurowych poddanych nadzorowi jednego organu. Organowi temu nie podlega natomiast Służba Celno-Skarbowa wyodrębniona w ramach Krajowej Administracji Skarbowej. Funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej pełnią służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, nad którymi nadzór sprawuje minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Odnośnie do zawartego w petycji stwierdzenia, iż jednolite wzory dokumentów są standardem również w Służbie Więziennej na mocy delegacji ustawowej zawartej w art. 264 ustawy o Służbie Więziennej należy przypomnieć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 3 marca 2015 r. stwierdził, że w istocie tzw. służby mundurowe stanowią kategorię zbiorczą. W jej skład wchodzą formacje funkcjonariuszy o zróżnicowanej specyfice celów i zadań struktury organizacyjnej, wymagań stawianych kandydatom do służby, uprawnień oraz obowiązków i praw, uposażenia i świadczeń pieniężnych oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej, jak chociażby Policja, Agencja Wywiadu, Państwowa Straż Pożarna oraz Służba Więzienna.

Należy także zauważyć, że analogiczna do omawianej petycja z 27 lutego 2021 r. wpłynęła do Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej. W odpowiedzi z dnia 14 maja 2021 r. na powyższą petycję, trafnie wyjaśniono, że postępowanie dyscyplinarne normowane jest odrębnymi aktami prawnymi w zakresie każdej grupy zawodowej. Obowiązuje odpowiedzialność dyscyplinarna z uwzględnieniem specyfiki danej grupy. Podkreślono także, że postępowanie wyjaśniające, w odniesieniu do którego wnioskodawca również dostrzega potrzebę wprowadzenia wzorów dokumentów jest niesformalizowane. Zauważono, że w przypadku opracowania wzorów dokumentów sporządzanych w postępowaniach dyscyplinarnych istnieje ryzyko, że postępowania będą prowadzone w sposób odtwórczy. W odpowiedzi na petycję zauważono także, iż w najnowszych regulacjach prawnych dotyczących postępowań dyscyplinarnych w Agencji Wywiadu i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego nie zdecydowano się na wprowadzenie wzorów formularzy, a zatem nie jest to stałą praktyką legislacyjną w służbach mundurowych.

Wnioski podpowiedziane przez Biuro Analiz Sejmowych: propozycja zawarta w petycji nie jest zasadna. Brak danych pozwalających na uznanie, że organy dyscyplinarne orzekające w przedmiocie naruszenia obowiązków służbowych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej powielają błędy proceduralne, jak również, że ewentualne nieprawidłowości wymagają usunięcia w toku postępowania sądowego. Brak również konieczności ujednolicenia postępowania dyscyplinarnego we wszystkich służbach mundurowych, ponieważ status prawny ich funkcjonariuszy może być kształtowany w sposób odmienny.

Dlatego też moja propozycja byłaby odrzucenia tej petycji, ponieważ mamy tutaj rozwiązanie, już odpowiedź z Ministerstwa Finansów…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo.

Poseł Adam Ołdakowski (PiS):

Gdzie ona w tym samym trybie dotarła. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Tak jest, przedstawił pan poseł to bardzo szczegółowo. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie słyszę. Jest rekomendacja byśmy nie uwzględnili żądania będącego przedmiotem petycji. Taką samą rekomendację przedstawia nasz stały doradca pan Krzysztof Pater. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła decyzję o nieuwzględnieniu żądania będącego przedmiotem przedstawionej petycji.

Przechodzimy do ostatniego punktu tego posiedzenia. Bardzo proszę panią wiceprzewodniczącą Izabelę Katarzynę Mrzygłocką o przedstawienie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni w zakresie umożliwienia prowadzenia działalności handlowej w przy-

padku, jeśli obsługę placówek handlowych stanowić będą osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, przedmiotem petycji jest postulat podjęcia inicjatywy legislacyjnej w celu zmiany ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta. Petycja spełnia wymogi formalne określone w ustawie o petycjach.

Autor petycji postuluje zmianę ustawy o ograniczeniu handlu w taki sposób, aby obiekty handlowe mogły podejmować działalność w dni ustawowo wyłączone z handlu, jeśli osoby pracujące w te dni zatrudnione są na podstawie umowy prawa cywilnego oraz wykonują pracę z tytułu tej umowy w wymiarze nie większym niż 21 godzin tygodniowo. Wnioskodawca wskazuje, że pozwoliłoby to podjąć pracę zarobkową w niepełnym wymiarze godzin np. studentom.

O tym rozmawialiśmy podczas procedowania tej ustawy, dlatego, że postulaty organizacji studentów a także samorządów uczniowskich dotyczące uczniów pełnoletnich wskazywały, że bardzo często młodzi ludzie potrzebują sobie podreperować budżet, pracując w handlu właśnie w niepełnym wymiarze czasu pracy, szczególnie pracując w weekendy. Ponieważ badania, które są przeprowadzone, ostatnio wskazują na to, że ponad 50% obywateli polskich jest za przywróceniem handlu w niedziele, to może należałoby się zastanowić nad podjęciem szerszej dyskusji nad całościową modyfikacją obowiązującego prawa, tak aby pracownikom handlu zapewnić regularny odpoczynek w niedzielę, a jednocześnie umożliwić działalność określonym placówkom.

W związku z tym proponuję dezyderat do ministra rodziny i polityki społecznej z prośbą o ocenę możliwości realnego zatrudnienia studentów czy młodzieży pełnoletniej podczas weekendów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Zastępca dyrektora Departamentu Prawa Pracy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Agnieszka Wołoszyn:

Tak.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Prawa Pracy MRiPS Agnieszka Wołoszyn:

Dzień dobry. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Agnieszka Wołoszyn zastępca dyrektora Departamentu Prawa Pracy. Ustawa, o której państwo wspomnieli, zakazuje handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem w niedziele i święta, oraz powierzanie pracownikom lub zatrudnionym wykonywania pracy w handlu i czynności związanych z handlem. Przez zatrudnionego rozumiemy osobę, która świadczy pracę na podstawie umów prawa cywilnego. Ustawa też przewiduje szereg wyłączeń. Jest to około 30 wyłączeń, tutaj art. 6 zawiera ten katalog, to są: stacje paliw, placówki handlowe np. handel kwiatami, w zakładach leczniczych dla zwierząt, w placówkach handlowych, zakładach prowadzących działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, handel pamiątkami, dewocjonaliami, handel prasą, biletami komunikacyjnymi itd., itd., też działalność gastronomiczna. W związku z tym, biorąc pod uwagę te liczne wyjątki od zakazu handlu, chcemy podkreślić, że już w chwili obecnej ci studenci mogą świadczyć pracę właśnie w tych miejscach, które są objęte wyłączeniem spod zakazu handlu, zarówno jako pracownicy czy osoby zatrudnione na umowach cywilnoprawnych. Nasze obawy (ministerstwa) budzi to, co też Biuro Analiz Sejmu przedstawiło, że taka propozycja będzie prowadziła do zastępowania przez pracodawców umów o pracę umowami prawa cywilnego i to będzie niekorzystne dla pracowników. Generalnie nie rekomendujemy wprowadzenia takiej zmiany do ustawy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś jeszcze z państwa chciałby zabrać głos? Nie słyszę. Zatem jest rekomendacja byśmy wystąpili z dezyderatem do ministra rodziny i polityki społecznej. Czy

wobec takiej rekomendacji są zastrzeżenia. Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła decyzję o wystąpieniu z dezyderatem.

Na tym wyczerpaliśmy porządek tego posiedzenia. Dziękuję wszystkim państwu. Po kilkuminutowej przerwie rozpoczniemy ostatnie w dniu dzisiejszym posiedzenie, na które już zapraszam. Dziękuję i zamykam to posiedzenie.